

WOJEWODA WIELKOPOLSKI
PS-II.431.4.4.2021.4.10

Poznań, 13 grudnia 2021 r.

Pani
Dorota Smurawa
Kierownik
Środowiskowego Domu
Samopomocy „Pogodni”
ul. Pogodna 49/1
60-131 Poznań

Zalecenia pokontrolne

Na podstawie art. 22 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.) – zwanej dalej ustawą o pomocy społecznej została przeprowadzona kontrola kompleksowa w Środowiskowym Domu Samopomocy „Pogodni” (w dalszej części pisma określanym również jako ŚDS, Dom lub Placówka), z siedzibą pod adresem ul. Pogodna 49/1, 61-131 Poznań 11, prowadzonym przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Poznaniu, na zlecenie Miasta Poznania, w zakresie realizacji zadania zleconego gminie, jakim jest prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Kontrola dotyczyła okresu od 1 stycznia 2020 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działań wcześniejszych, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Zakres kontroli obejmował w szczególności: organizację pracy, zgodność zatrudnienia pracowników środowiskowego domu samopomocy z wymaganymi kwalifikacjami, realizację usług świadczonych w środowiskowym domu samopomocy, dokumentację indywidualną uczestników. Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy „Pogodni” w powyższym zakresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniami.

Ustalenia kontroli opisano szczegółowo w protokole kontroli, który został przez Panią podpisany bez zastrzeżeń.

W wyniku kontroli ustalono w szczególności, co następuje:

- Środowiskowy Dom Samopomocy „Pogodni” w Poznaniu jest placówką prowadzoną przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Poznaniu na zlecenie Miasta Poznania. Dom przeznaczony jest dla 25 osób z niepełnosprawnością intelektualną – typ Domu B, co jest zgodne z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2020 r., poz. 249), zwanego dalej rozporządzeniem.

- Dokumentami, które określają funkcjonowanie Domu, są Statut Środowiskowego Domu Samopomocy „Pogodni”, Regulamin Organizacyjny Środowiskowego Domu Samopomocy „Pogodni”, Program działalności Środowiskowego Domu Samopomocy „Pogodni” w Poznaniu typ Domu B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną – i plany pracy na każdy rok. Regulamin, Program i plany pracy na rok 2020 i 2021 zostały opracowane w uzgodnieniu z Wojewodą Wielkopolskim i zatwierdzone przez jednostkę zlecającą prowadzenie Domu tj. Miasto Poznań – co jest zgodne z § 4 ust. 2 rozporządzenia.
- Dom działa od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.00 do 15.00, w tym co najmniej przez 6 godzin dziennie są prowadzone zajęcia z uczestnikami, co jest zgodne z § 6 ust. 1 rozporządzenia.
- Decyzje kierujące uczestników do ŚDS i ustalające odpłatność w okresie objętym kontrolą wydawane były z up. Prezydenta Miasta Poznania przez kierownika odpowiedniej Filii Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Poznaniu, co jest zgodne z § 7 ust. 5 rozporządzenia oraz art. 51b ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.
- Wszyscy uczestnicy zostali skierowani do ŚDS na czas określony, który wynosi pomiędzy 6 a 15 lat. Decyzje administracyjne kierujące uczestników do Domu odpowiadały okresowi realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco – aktywizującego, zaproponowanemu przez zespół wspierająco-aktywizujący, co jest zgodne z § 7 ust. 7 rozporządzenia.
- Siedziba Środowiskowego Domu Samopomocy „Pogodni” mieści się w 3 – kondygnacyjnym budynku, zajmując parter oraz miejsca piwniczne. Obiekt usytuowany jest w miejscu zapewniającym bezpieczeństwo i spokój uczestnikom zajęć, co jest zgodne z § 18 pkt 1 rozporządzenia.
- Powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 uczestnika ŚDS wynosi 8,99 m², co jest zgodne z § 18 pkt 2 rozporządzenia.
- Dom wyposażony jest w udogodnienia umożliwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym tj. podjazd dla osób z niepełnosprawnością ruchową prowadzący do pomieszczeń ŚDS znajdujących się w piwnicy oraz schodolaz (wymagający obsługi przez osoby trzecie), co jest zgodne z § 18 pkt 4 rozporządzenia.
- W Domu znajdują się wszystkie wymagane pomieszczenia wyposażone w meble i sprzęty niezbędne do prowadzonych w nich zajęć, co jest zgodne z § 18 pkt 5 lit. a-e rozporządzenia.
- W Placówce znajdują się łącznie 3 toalety, osobno dla kobiet i mężczyzn, w tym 1 łazienka wyposażona w natrysk oraz 1 toaleta dla personelu, zatem zalecana liczba toalet spełnia standard dla 20 uczestników, co jest zgodne z § 18 pkt 5 lit f oraz lit. g rozporządzenia.
- W toalecie damskiej usytuowanej na parterze znajduje się prysznic bez barier architektonicznych, przeznaczony do użytku uczestników. Nie ma możliwości skorzystania jednocześnie z WC, w przypadku gdy inna osoba korzysta z prysznica.
- Dom jest wyposażony w sprzęty odpowiednie do realizacji zadań wspierająco – aktywizujących tj. sprzęt do treningu samoobsługi i zaradności życiowej, sprzęt sportowo – rekreacyjny, sprzęt komputerowy i muzyczny, sprzęt RTV i inne sprzęty potrzebne do prowadzonej terapii, co jest zgodne z § 18 pkt 6 rozporządzenia.
- Dom realizuje usługi, o których mowa w § 14 rozporządzenia.
- W Domu prowadzona jest dokumentacja indywidualna i zbiorcza, spełniająca wymogi § 24 ust. 2 – 6 rozporządzenia.
- Kierownik ŚDS posiada kwalifikacje, o których mowa w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia.

- Pracownicy ŚDS, poza osobą zatrudnioną na stanowisku instruktora terapii zajęciowej, posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe zgodne w obowiązującym w trakcie trwania czynności kontrolnych rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 936 ze zm.).
- Pracownicy wchodzący w skład zespołu wspierająco-aktywizującego posiadają co najmniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi, a także odpowiednie przeszkolenie i doświadczenie, co jest zgodne z § 11 ust. 1 i 2 rozporządzenia.
- W latach 2020 – 2021 pracownicy ŚDS brali udział w szkoleniach w zakresie tematycznym związanym z funkcjonowaniem Domu zgodnie z § 23 ust. 1 rozporządzenia.
- Wskaźnik zatrudnienia zespołu wspierająco – aktywizującego wynosi nie mniej niż 1 etat na 5 uczestników – dla Domu typu B – co jest zgodne z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia.
- Zespół wspierająco – aktywizujący zbiera się w zależności od potrzeb i co najmniej raz na 6 miesięcy, co jest zgodne z § 13 ust. 2 rozporządzenia.
- Indywidualny plan postępowania wspierająco – aktywizującego opracowywany jest przez członków zespołu wspierająco – aktywizującego, plan jest akceptowany przez uczestnika lub jego opiekuna, co jest zgodne z § 13 ust. 1 rozporządzenia.
- Uczestnikom jest zapewniany gorący posiłek przygotowywany w ramach treningu kulinarnego, co jest zgodne z § 15 ust. 1 rozporządzenia.
- Dom zapewnia usługi transportowe polegające na dowożeniu na zajęcia i odwożeniu po zajęciach, co jest zgodne z § 20 rozporządzenia.

Podczas postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

- 1) Statut oraz Regulamin Środowiskowego Domu Samopomocy „Pogodni” zawierają nieaktualne adresy publikacyjne przytoczonych aktów prawnych oraz nieaktualną nazwę jednostki prowadzącej, a także zapisy niezgodne z rozporządzeniem w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Program działalności zawiera nieaktualną nazwę jednostki prowadzącej.
- 2) Budynek ŚDS posiada bariery architektoniczne w postaci schodów prowadzących do wejścia głównego do budynku, w którym mieści się ŚDS (3 stopnie) oraz schodów prowadzących przez klatkę schodową do drzwi głównych do pomieszczeń ŚDS (6 stopni).
- 3) Pomieszczenia Domu usytuowane w piwnicy nie są bezpośrednio połączone z pomieszczeniami Domu na piętrze. Do pomieszczeń piwnicznych prowadzą 2 drogi: z ogólnodostępnej klatki schodowej budynku po 6 – stopniowych schodach lub przez ogród, w którym znajduje się wybudowany podjazd dla osób z niepełnosprawnością ruchową, co wymaga jednak wyjścia na zewnątrz budynku.
- 4) Osoba zatrudniona na stanowisku instruktora terapii zajęciowej, nie posiada kwalifikacji zawodowych, określonych dla ww. stanowiska w obowiązującym w trakcie trwania czynności kontrolnych rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936 ze zm.)
- 5) Nie wszyscy pracownicy Domu zostali przeszkoleni w zakresie treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających

sposobów porozumiewania się, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej.

- 6) Zarządzeniem Nr 14/2021 Kierownika Środowiskowego Domu Samopomocy „Pogodni” w Poznaniu z 2 sierpnia 2021 r. w sprawie powołania Zespołu Wspierająco – Aktywizującego w skład zespołu powołano osobę przebywającą na urlopie macierzyńskim, natomiast nie powołano osoby zatrudnionej na stanowisku terapeuta zajęciowego. W ww. zarządzeniu również błędnie wskazano stanowisko jednej z osób tj. terapeuta zamiast instruktor terapii zajęciowej.
- 7) We wszystkich indywidualnych planach postępowania wspierająco – aktywizującego oraz protokołach zebrań zespołu wspierająco – aktywizującego dotyczących danego uczestnika poddanym oględzinom stwierdzono, że pod niniejszymi dokumentami widnieją podpisy Kierownika ŚDS oraz uczestnika, natomiast brak podpisów członków zespołu wspierająco-aktywizującego.

Biorąc powyższe pod uwagę, wnoszę o wykonanie następujących zaleceń pokontrolnych:

- 1) Dostosowanie zapisów w dokumentach określających funkcjonowanie Domu (statut, regulamin, program działalności) w ten sposób, aby były zgodne z zapisami stosowanymi w rozporządzeniu oraz odzwierciedlały aktualny stan faktyczny i prawny.
- 2) Podjęcie działań w celu likwidacji barier architektonicznych w postaci schodów prowadzących do wejścia głównego do budynku, w którym mieści się ŚDS oraz schodów prowadzących do drzwi głównych do pomieszczeń ŚDS, jak również bariery w postaci schodów prowadzących z parteru do pomieszczeń piwnicznych, co będzie zgodne z § 18 pkt 3 rozporządzenia oraz umożliwienie korzystania z natrysku znajdującego się w toalecie damskiej przeznaczonej dla uczestników w przypadku, gdy inna osoba przebywa w toalecie, z zachowaniem zasady intymności uczestnika.
- 3) Zatrudnienie na stanowisku instruktora terapii zajęciowej osoby spełniającej kwalifikacje zawodowe, określone dla ww. stanowiska w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1960).
- 4) Podjęcie działań w celu przeprowadzenia szkolenia dla wszystkich pracowników Domu w zakresie treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, w przypadku osób z problemami w komunikacji werbalnej, zgodnie z § 23 ust. 2 rozporządzenia.
- 5) Dostosowanie zapisów zarządzenia Kierownika Domu w sprawie powołania zespołu wspierająco – aktywizującego w ten sposób, aby odzwierciedlały aktualny stan faktyczny oraz nazewnictwo stanowisk.
- 6) Przestrzeżenie, aby indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego oraz protokoły z zebrań zespołu wspierająco – aktywizującego zawierały podpisy wszystkich członków zespołu wspierająco-aktywizującego, co będzie w pełni wyczerpywać zapis § 13 ust. 2 rozporządzenia.

Ponadto rekomenduję rozważenie skrócenia okresu realizacji indywidualnych planów postępowania wspierająco – aktywizującego, proponowanych przez zespół wspierająco-aktywizujący, poprzez dostosowanie czasu ich realizacji do zmieniających się warunków, stanu zdrowia, poziomu samodzielności i sytuacji poszczególnych uczestników, co będzie zgodne z § 13 ust 1-3 rozporządzenia.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej ma Pani prawo w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Ponadto, zgodnie z art. 130 ust. 1 cytowanej ustawy, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12.000 zł.

Pisemnej informacji o realizacji zaleceń pokontrolnych oczekuję od Pani w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:
Pan Jacek Jaškowiak
Prezydent Miasta Poznania
Plac Kolegiacki 17
61-841 Poznań

Dokument do BIP przygotowała:
Barbara Barczyk- inspektor wojewódzki
17.01.2022 r.